

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

פְּעֻלָּה קְטַנָּה

אברהמי היה ילד גדול, כבר בן שתים עשרה! ועדין היה מגיע תמיד לתפלה בבית הכנסת כחצי שעה לאחר התחלת התפלה. בשחרית היה מגיע כשכבר עמדו המתפללים ב'נשמת'. בליל שבת נכנס לתפלה כשזמרו 'לכה דודי'. לאבות ובנים הגיע מאחר, וכשכלם סימו, עוד היה משלים חצי שעה למען יוכל לקבל כרטיס... אף בפתה ידעו כלם פי בכל השבוע לומד בעצלנות ומדבר הרבה בחזרות, אף יום קדם המבחן נעשה טרוד בלמוד ולומד מהר-מהר-מהר, מספם, כותב ומשנן עד שבסוף מקבל במבחן ציון 88%. הצלחה לא מבישת...

אברהמי היה מתסכל מאד ממצבו. היטב ידע שאין זו דרך ישרה ונכונה. תמיד הצליח לדחף בתפלות את כל המזמורים בלי לדלג, אף היה אומר מהר מאד כמו מכונה!

פניו חסרו את החיוך והשמחה. פי לא הייתה זו הנהגה ראויה. יום אחד עת שלמד ספורי מעשיות ממעשה 'מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו', ברגע אחד נפל לו האסימון. לפתע נקלט במחו שלאמתו של דבר הוא ילד טוב מאד. רק עליו 'להזיז' מעט את השעון ולעשות את אותם מעשים שעושה, אף בזמן מקדם יותר. ללמד כל השבוע כשכלם לומדים ולא לדחף הכל לסוף. להגיע לתפלה כשכלם מגיעים בזמן ולא ממחרים לדחף הכל בתפלה. כך הכל יסתדר. יהיה לו חשק לתפלה במתינות. ללמד בהנאה ולקבל טעם מתוק בכל החיים.

למדנו במעשה, לאחר שיצא הבן מהגן בשלום, אמרו לו השרים: "אף על פי שראינו שהצלחת לצאת בשלום מהגן, רצוננו לבדק אותך בעוד דבר. המלך השאיר 'כסא' גבוה מאד, אצל הכסא עומדים כל מיני חיות ועופות של עץ, ולפני הכסא עומד מטה, ואצל המטה עומד שלחן ועל השלחן עומדת מנורה.

ולא יודעים מה ענין הכסא שיוצאים ממנו דרכים הבנויים מחומה. ואצל הדרכים עומד אריה ואם ילך ויתקרב אצלו אדם, יפתח האריה פיו ויבלענו. והראו לו כל זה והתבונן וראה שיש שושנה המנחת תחת הכסא החסרה מהכסא למעלה וצריכים להניחה למעלה. כך גם ראה כי את השלחן צריכים להזיז מעט ממקומה ולהעמידה במקום. וצוה לסדר הכל ואז התחילו כלם לנגן ואז נתנו לו המלוכה וראו מי בן המלך באמת ומי בן השפחה באמת.

כשמתקרבים אנו אל הצדיק ומבקשים לצית לכל מוצא פיו, מגלה לנו הצדיק כי אין קשה לנו לבוא אל השם יתברך ולהתקרב ולקיים מצותיו. הצדיק מגלה לנו שדבר קל ביותר הוא לחוש קרוב אל השם. נתן לדבר עמו כמו חבר טוב בשפה הפשוטה שלנו. וכל זאת נעשה רק על ידי מעשים פשוטים מאד, כמו לעשות את מעשינו מעט מקדם יותר מהרגלנו. עלינו להזיז מעט מספר דברים ממה שעשינו עד היום והכל יראה אחרת לגמרי.

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י"א - מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו (8)

וּלְהֵלֵן מִתְּפֹשֵׁט הַדֶּרֶךְ יוֹתֵר, וְכֵן בְּשָׂאֵר הַדֶּרֶכִּים. וְאֵלּוּ הַדֶּרֶכִּים הֵם מִתְּפֹשֵׁטִים וְהוֹלְכִים בְּכָל הַמְּדִינָה כְּלָה, וְאִין שׁוֹם אָדָם יוֹדֵעַ עֲנִיֵן הַכֶּסֶּא הַנִּל עִם כָּל הַדְּבָרִים הַנִּל עִם הַדֶּרֶכִּים הַנִּל; עַל כֵּן תִּתְּנֶסָה בָּזָה, אִם תּוֹכֵל לִידַע עֲנִיֵן הַכֶּסֶּא עִם כָּל הַנִּל.

וְהִרְאוּ לוֹ הַכֶּסֶּא, וְרָאָה, שֶׁהוּא גְבוּהָ מְאֹד וְכוּ'. וְהִלֵּךְ אֶצֶל הַכֶּסֶּא וְהִסְתַּכֵּל וְהִתְבּוֹנֵן, שְׂזֹאת הַכֶּסֶּא עֲשׂוּיָה מִן הָעֵץ שֶׁל הַתְּבָה הַנִּל (הֵינּוּ הַכְּלִי הַנִּל, שֶׁנִּתֵּן לוֹ אָדָם הַיַּעַר, כַּנִּל). וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה, שֶׁחֲסָר מִן הַכֶּסֶּא לְמַעְלָה אֵיזָה שׁוֹשְׁנָה (הֵינּוּ רִיזִילִי), וְאִם הָיָה לְהַכֶּסֶּא זֹאת הַשׁוֹשְׁנָה, הָיָה לָהּ הַכַּח שֶׁיֵּשׁ לְהַתְּבָה הַנִּל (הֵינּוּ הַכְּלִי הַנִּל, שֶׁהָיָה לָהּ כַּח לְגַנֵּן כְּשֶׁהָיָה מִנִּיחִין אוֹתָהּ עַל אֵיזָה מִין חֲזָה אוּ בְהֶמָה אוּ עוֹף, כַּנִּל).

וְהִסְתַּכֵּל יוֹתֵר וְרָאָה, שְׂזֹאת הַשׁוֹשְׁנָה, שֶׁחֲסָר לְמַעְלָה מִן הַכֶּסֶּא, הִיא מִנְחַת לְמִטָּה בַּכֶּסֶּא, וְצָרִיכִין לְקַח אוֹתָהּ מִשָּׁם וְלְהַנִּיחָהּ לְמַעְלָה, וְאִזִּי יְהִיָה לְהַכֶּסֶּא הַכַּח שֶׁל הַתְּבָה הַנִּל, כִּי הַמְּלִיךְ שֶׁהָיָה, עָשָׂה כָּל דְּבָר בְּחֻכְמָה, בְּאִפְסָן שֶׁלֹּא יִבִּין שׁוֹם אָדָם אֶת הָעֲנִיֵן, עַד שֶׁיָּבֹוא חָכָם

אָמְרוּ לוֹ: הָיִית שֵׁישׁ כָּאֵן כֶּסֶּא מִהַמְּלִיךְ שֶׁהָיָה, וְהַכֶּסֶּא גְבוּהָ מְאֹד, וְאֶצֶּל הַכֶּסֶּא עוֹמְדִים כָּל מִינֵי חַיּוֹת וְעוֹפּוֹת שֶׁל עֵץ (הֵינּוּ שֶׁהֵם חֲתוּכִים וּמְתַקְנִים מִן עֵץ, בְּלַע"ז: אוֹיֶסְגְּשִׁנִּיצֵט), וְלִפְנֵי הַכֶּסֶּא עוֹמֵד מִטָּה, וְאֶצֶּל הַמִּטָּה עוֹמֵד שְׁלֶחָן, וְעַל הַשְּׁלֶחָן עוֹמֵד מְנוֹרָה, וּמִן הַכֶּסֶּא יוֹצְאִים דְּרָכִים כְּבוֹשִׁים (שְׁקוֹרִין גְּשְׁלָאֲגִינִיעַ וְעִגִּין), וְהַדֶּרֶכִּים הֵם בְּנוּיִים בְּבִנְיַן חוֹמָה (הֵינּוּ גִימוּאִירְטִי וְעִגִּין),

וְאֵלּוּ הַדֶּרֶכִּים יוֹצְאִים מִן הַכֶּסֶּא לְכָל צַד, וְאִין אָדָם יוֹדֵעַ כָּלֵל מָה עֲנִיֵן הַכֶּסֶּא הַזֶּה עִם הַדֶּרֶכִּים הַלְלוּ, וְאֵלּוּ הַדֶּרֶכִּים, כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים וּמִתְּפֹשֵׁטִים לְהֵלֵן אֵיזָה שְׁעוֹר, עוֹמֵד שָׁם אֲרִיָּה שֶׁל זָהָב, וְאִם יֵלֵךְ וְיִתְקַרֵּב אֶצְלוֹ אֵיזָה אָדָם, אִזִּי יִפְתַּח אֶת פִּיו וְיִבְלַעֵנּוּ

וְלְהֵלֵן מִן אוֹתוֹ הָאֲרִיָּה מִתְּפֹשֵׁט הַדֶּרֶךְ עוֹד לְהֵלֵן יוֹתֵר, וְכֵן בְּשָׂאֵר הַדֶּרֶכִּים, הַיּוֹצְאִים מִן הַכֶּסֶּא, הֵינּוּ שְׁגָם הַדֶּרֶךְ הַשְּׁנִי, הַיּוֹצֵא מִן הַכֶּסֶּא לְצַד אַחֵר, הוּא גַם־כֵּן כֶּף כְּשֶׁמִּתְּפֹשֵׁט וְנִמְשָׁף הַדֶּרֶךְ אֵיזָה שְׁעוֹר, עוֹמֵד שָׁם מִין חֲזָה אַחֵר, כְּגוֹן לְבִיא שֶׁל מִינֵי מִתְּכּוֹת, וְשָׁם גַם־כֵּן אִי־אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו כַּנִּל,

(גם אלה דברי רבנו, נ"י. אחר שספר זאת המעשה, ענה ואמר דברים אלה).

בדורות הראשונים, כשהיו מדברים ומשיחים קבלה, היו משיחים בלשון קזה, כי עד רבי שמעון בר יוחאי, לא היו מדברים קבלה באתגליא, רק רבי שמעון בר יוחאי גלה קבלה באתגליא; ומקדם, כשהיו החברים מדברים קבלה, היו מדברים בלשון קזה. כשהניחו הארון על הפרות, התחילו לשורר, והבן.

כי יש חדותי דסיהראעג), כשהלכנה מקבלת חדושים מן השמש, וזה בחינת (שמואל א' 1) כשנושאין הארון אל בית שמש, ואזי כל החיות נושאי הכסא עושין נגון חדש בחינת (תהלים 13): "מזמור שירו לה' שיר חדש", שזהו השיר, ששירו פרות הבשן. וזה בחינת מטה ושלחן וכסא ומנורה הם תיקוניהא דשכינתא. ובחינת הגן, כי אדם הראשון נתגרש מן הגן, ושבת אגין עלוהי, כמוכא (עין ויהי שמות קלח). ושבת הוא בחינת מלך שהשלוש שלו, בחינת האדם הנ"ל, שהוא מלך, שהיה שלום בימיו, ועל כן עמד עצמו אצל שבת; והשאר לא באר.

(ענה ואמר אחר שספר המעשה הזאת בזה הלשון).

המעשה הזאת היא הפלא גדול, והכל אחד. הבהמות וכו' והכסא וכו' והגן הכל אחד. פעם נקרא (הבחינה המקורנות בהספיר) בשם זה, ופעם בשם זה; הכל לפי הענין והבחינה.

והדברים עמקים, נפלאים ונוראים מאד מאד. (גם אלה דברי רבנו, נ"י, וא"י, ויש עוד, ואין צריך לגלות לכם. גם יש עוד מה שהמלך, שהיה בהמדינה הנ"ל, עשה דבר כנגד החמה, ודבר כנגד הלכנה (הינו שאילו הדברים היו מרמזים על חמה ולכנה), והלכנה היתה אוהבת נר בידה, וכשמגיע היום אזי אין הנר מאיר, כי שרגא בטיהראעד) וכו', וזהו שאמרה הלילה אל היום: מפני מה, כשאתה בא, אין לי שם (כמבאר לעיל), כי ביום אין מועיל הנר כלל.

פרוש המעשה הוא כמו הכסא, שעשה המלך, פנ"ל, שעקר החכמה שצריכין לידע איך לסדר הדברים. כמו כן מי שבקי בספרים, ולבו שלם יוכל להבין הפרוש, אך צריכין לסדר הדברים היטב, כי פעם נקרא קזה, ופעם נקרא קזה, וכן בשאר הדברים, הינו בפרוש של המעשה לפעמים נקרא האדם של המעשה הנ"ל בשם זה, ולפעמים בשם אחר, וכן בשאר הדברים. אשרי מי שיזכה להבין דברים אלו לאמתתן. ברוך ה' לעולם,

אמן ואמן. (כל זה דברי רבנו הקדוש עליו השלום זכר צדיק לברכה).

מפלג, שיבין את הדבר, ויוכל לכוון להחליף ולסדר כל הדברים כראוי.

וכן המטה הבין, שצריכין לנתקה קצת מן המקום שעומדת, וכן השלחן, צריכין גם כן לנתקו קצת, לשנות מקומו קצת, וכן המנורה, צריכין גם כן לנתקה קצת ממקומה, וכן העופות והחיות, צריכין גם כן לשנותם כלם ממקומם לקח זה העוף ממקום זה ולהעמידו במקום זה, וכן כלם, כי המלך עשה הכל בערמה ובחכמה, באפן שלא יבין שום אדם, עד שיבוא החכם, שיוכל להתבונן לסדרם כראוי.

וכן האריה שעומד שם (אצל התפשטות הדרך), צריכין להעמידו כאן, וכן כלם. וצויה לסדר הכל כראוי: לקח השושנה מלמטה ולתחבה למעלה, וכן כל הדברים הנ"ל לסדר כלם בסדר הראוי, כנ"ל,

ואז התחילו כלם לנגן נגון הנפלא מאד, ועשו כלם הפעלה הראויה להם ואז נתנו לו המלוכה.

ענה ואמר הבן מלך האמת, שנעשה עתה מלך, אל בן השפחה האמת הנ"ל: עתה אני מבין, שאני בן המלך באמת, ואתה בן השפחה באמת!

שאלות לחידודא

בחן 38אך:

מעשה י"א מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו (8)

- בורג
- 1. מה קרה לכסא כשסדרו הכל כראוי, ומה נתנו לבן המלך אח"כ?
- התחילו כולם לנגן נגון הנפלא מאוד, ונתנו לו המלוכה
- התחילו כולם לנגן נגון הנפלא מאוד, ונתנו את המלוכה לבן השפחה
- התחילו כולם לרקד, ונתנו לו המלוכה
- 2. מה אמר בן המלך האמיתי לבן השפחה אמיתי?
- עתה אני מבין שאני בן המלך באמת
- עתה אני מבין שאתה בן השפחה באמת
- שתי התשובות נכונות
- ח. מה אתה לומד מהסיפור הזה?
- שצריך להאמין שאתה בן המלך האמיתי
- שהכל תלוי בסדר של כל דבר במקומו
- _____
- ט. האם למדת את המעשה השבוע?
- רציתי
- פעם
- פעמיים

- א. מה אמרו השרים לבן המלך?
- שבקל יוכל להחזיר שם המדינה כי המדינה טפשית
- שהמדינה לא טפשית רק לעומת המלך החכם המופלג שנפטר, היה נקראת מדינה טפשית
- שהמלך לא היה חכם גדול, רק היה לו יועץ
- ב. הכסא של המלך הקודם היה גבוה או נמוך?
- היה גבוה
- היה גבוה מאוד
- היה נמוך
- ג. למה אי אפשר לאדם להתקרב לכסא?
- כי כשמתקרב לכסא רודפין אותו וצועק
- כי כשמתקרב לכסא מכין אותו השרים
- כי עומד שם אריה של זהב, וכשמתקרב לכסא יפתח את פיו ויבלענו
- ד. למה אי אפשר לאדם להתקרב לדרך השני היוצאים מן הכסא?
- כי כשמתקרב רודפין אותו וצועק
- כי כשמתקרב מכין אותו השרים
- כי עומד שם חיה, כגון לביא של מיני מתכות, וכשמתקרב, יפתח את פיו ויבלענו
- ה. מה ראה בן המלך האמיתי שחסר מן הכסא למעלה?
- שושנה
- כתר

בעומק המעשה

כמה דברים מזכיר רבינו כאן שהבין הבן מלך שצריך לשנות את מקומם ולסדרם ?

תשובות על מעשה י"א בן מלך ובן שפחה שנתחלפו (7)
איזה מדה טובה אפשר ללמוד ממה שלמדנו השבוע ? **שלום**

דעם רבינ'ם
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: בפקס - 1532-6519611 להודעות - 02-5345040 לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com